

Euskara y su Didáctica II.

TITULACIÓN/TITULAZIOA: ...Educación Primaria.

Nº CRÉDITOS/KREDITU KOPURUA: ...12..... (teóricos + práct.)

DEPARTAMENTO/SAILA: Hizkuntzaren eta Literaturaren
Didaktika

OBJETIVOS/HELBURUAK:

"Euskara y su Didáctica II" ikasgaia bukatutakoan, ikasleak oinarrizko euskararen lau trebetasunak garatu behar ditu. Beronen ezagutzak eta mailari dagozkion gaitasun linguistikoak ulermen eta produkzio mailakoak izan behar dute, ikasleak eskolan euskara erabiltzeko gai izango dela bermatzeko.

Gainera, euskararen didaktikaren oinarrizko zenbait kontzeptu eskuratzea ere ikasgai honen helburu nagusienetakoa da.

CONTENIDOS/EDUKIAK:

- 1.- Ahozko hizkuntza. Testuen ulermena (entzumena). Testuen ekoizpena (mintzamena).
- 2.- Idatzizko hizkuntza. Testuen ulermena (irakurmena). Testuen ekoizpena (idazmena).
- 3.- Hizkuntza formak: izen sintagma, aditza, sintaxia... (HABEK 1999an argitaratutako curriculumean 2. mailarako proposatzen dituenak)
- 4.- Euskararen didaktika:
 - Lau trebetasunak hizkuntzaren irakaskuntzan II.
 - Hizkuntzak irakasteko metodoak II.

Landuko diren edukiak

1.- Euskara lantzeko eta hobetzeko Interneten bidezko baliabideak

2.- Eduki Gramatikalak

Izena

Generoaren erabilera okerrak
Izen neurgarriak eta neurgaitzak
Maileguak: *Manifestazioia, *txikle, ...
Izen multzoak
Izen multzoen antolamendua

Determinatzailea

-A organikoa
Artikulua eta leku-izenak
BAT eta **BATZUK** hitzen deklinabidea
Eragiketa matematikoak eta ehunekoak
Neurriak eta ontziak
Neurriak adierazteko prozedurak
“**ZENBANA**”
-**KO** atzizkiaren erabilera bereziak: 2 urteko umea, 5 laguneko taldea, 4 orriko txostena, ...
Data testuan nola eman

Izenordaina

“**INOR**” vs “**INOR (ERE) EZ**”
Ukazio bikoitza
ELKAR-en erabilera
“**X-en BURUA**”-ren erabilera

Izenondoa eta aditzondoa

BERA vs **BERDINA**
Graduatzaileak: -AGO, -EN; -EGI.
Graduatzaileak: Forma irregularrak

Deklinabidea

Mugagabearen erabilera
“**NORK**” kasua
“**ZERGATIK**” eta “**NORK**” kasuak
“**NOREN**” eta “**NONGO**” kasuak
“**NOLA**”
“**NON** vs **NORENGAN**”
“**NONDIK** vs **NORENGANDIK**”
“**NORA** vs **NORENGANA**”
“**NORANTZ**”
“**ZERTAZ**”
“**NOIZ**”
-rik **PARTITIBOA**

Postposizioak

Postposizioak: “-n zehar”, “-ren alde”, ...

Juntagailuak

“**ERE**”-ren erabileraz
Juntagailu hautakariak: Bai... bai; Ez ... ez; Zein ... zein; Hala ... nola; Nahiz ... nahiz; Alde batetik ... bestetik.
Juntagailu aurkariak: baina, baizik, baino, dena dela, bestela, hala eta guztiz ere, haatik, ...

Aditza

-**RIK** partitiboarekin *aditza pluralean
Aditz trinkoen forma okerrak
Aditz laguntzailearen forma okerrak
Aditz aspektua: -T(z)en vs -Ko
Aditzen erabilera: NOR-NORK vs NOR-NORI-NORK
Baldintzazko ondorioa: Izango zen vs Izango litzateke
-tuz gero, -tu ezik, -tzekotan
Aditz jokatu gabeak: Aditz-izenak
Aditz jokatu gabeen erabilera: Joaten vs Joanez/Joanda
Agintera
ARAZI

Sintaxia

Hitzen ordena: aditza esaldiaren hasieran
Aditz partikulak
Numero komunztadura aditzekin

Konparatiboa: Bezala; Bezalako; Bezain; Beste; Adina.
Konparatzeko molde batzuk, kalkatuak
“EZIK”, “IZAN EZIK”, “EZ EZIK”
Erlatiboa: “-(E)LA” vs “-(E)NA”
Zehar galderak
Denborazko perpausak
Kausazko perpausak

Hiztegia

“IKUSI” aditzaren erregimena
“KOSTATU” aditzaren erregimena
“HEZI” aditzaren erregimena
“USAINDU” aditzaren erabilera
“EMAN” aditza gehiegi
“JOLASTU” vs “JOKATU”
“MEREZI DU”
“JAI EGIN” vs “JAIA EGIN”
“BIDALF” vs “AGINDU”
Denbora adierazteko esamoldeak
Adostasuna nola adierazi
Haserrea nola adierazi
Aholkuak nola eman
Animuak nola eman
Egoera fisikoari buruzko esamoldeak
Hainbat esaera zahar
Gizarte Erantzunak
Dirua eta diruaren inguruko esamoldeak
Janaria eta jatearen inguruko esamoldeak

METODOLOGIA:

Ikasgairako proposatzen den metodologiak honako puntu hauek izango ditu kontuan:

- 1.- Gure ikasleak eskolan hurrekin izango dituzten beharrak; hortaz, hurrei zuzendutako testu eta materialei lehentasuna emango zaie.
- 2.- Ikaslearen jarduera: ikasleak era kritiko, aktibo eta sortzailean lan egingo du.
- 3.- Malgutasuna: metodologia malgua eta irekia izango da, ikasle taldeak eta ikasgelak baldintzatuko dutelarik.
- 4.- Gelako antolaketa: ikasgelan banaka, talde txikian eta talde osoan jardungo dugu erabiliko dugun ekintza motaren arabera.

Erabiliko den materiala

Irakasleak ikasleen eskuetan fotokopien bidez jarriko duen materiala

[Material hau klasean erabiliko da, beraz ikasleek eskuratu beharko dute]

CRITERIOS DE EVALUACIÓN/EBALUAZIORKO IRIZPIDEAK:

Ebaluazioa azterketa finalaren bidez egingo da, eta ebaluazio honetan kurtsoan zehar landuko diren gaiak eta materialak aztergai izango dira.

Azterketa eredu eta nota jartzeko irizpideak hauexek izango dira:

Azterketak bost atal izango ditu. Atal bakoitzaren ondoan bere puntuazioa agertzen da:

- Aukera anitzeko ariketa (50 puntu)
- Entzumena (10 puntu)
- Irakurmena (10 puntu)
- Idazmena (15 puntu)
- Ahozkoa (15 puntu)

BIBLIOGRAFIA:

Gramatika liburuak

SALABURU, P., 1987, *Ikaslearen esku gramatika*. Mensajero. Bilbo.

ZUBIRI, I., 1991, *Gramática didáctica del euskera*. HABE. Donostia.

ZUBIRI, I. eta ZUBIRI, E., 1995, *Euskal gramatika osoa*. DIDAKTIKER. Bilbo.

Euskara ikasteko metodoak

IRIONDO, E., BUTRON, J. 1999, *Atalak. Hizkuntza ariketak 1 eta 2*. OT Argitalpenak. Iruñea.

IKAS ETA ARI, 1995, *Hitzetik Hortzera. 5. Urratsa*. Ardatz kultur etxea.

LETAMENDIA, J.A., 1995, *Bakarka 1,2,3*. Elkar. Donostia.

NAFARROAKO URRUTIKO HIZKUNTZA ESKOLA OFIZIALA, 2004, *Ari gara*. Nafarroako Gobernua. Hezkuntza eta Kultura Departamentua.

MUJIKA, J.A., 1995, *Bakarka 4,5*. Elkar. Donostia.

UGARTE, A., BERNAOLA, I., AZPIRI, A. 2003, *Gramatika eta ariketak I*. Ibaizabal. Bilbao

Hizkuntza funtzioak lantzeko

AEK, 1990, *Euskalduntzerako helburuak: esakuneak*. AEK. Bilbo.

AEK, 1990. *Euskalduntzerako helburuak: nozio espezifikoak*. AEK. Bilbo.

Hiztegiak

BOSTAK BAT, 1999, *Sinonimoen hiztegia. Antonimoduna* Bostak bat. Bilbo.

ELHUYAR, 1994, *Euskal Hiztegi Modernoa*. Elhuyar/Elkar.

ELHUYAR, 1996, *ELHUYAR Hiztegia*. Elhuyar Kultur Elkarte. Usurbil.

SARASOLA, I., 1997, *Hauta lanerako euskal hiztegia*. Kutxa Donostia.